

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYELET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czimzendő (O-vár, Bástya-utca 9. sz.)	A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt. körü tagsági díj 1 frt, mely Gebhardt Döme pénztárnoknak küldendő Kolozsvárt. („Hója“ szőlő.) A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4. §.)	Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt körü tagsági díjért ugy az „Erdélyi Gazda“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalanul kapják.
---	--	--

IV-ik évfolyam.

1889. augusztus 1.

15. szám.

Az erdélyrészi méhészegylet állandó árucarnokának szabályzata.

Az erdélyrészi méhészegylet választmánya, f. évi július 2-án tartott ülésén elhatározván, hogy a méhészeti termények elárúsításának megkönnyebbitése céljából állandó árucarnokot nyit: az erre vonatkozó szabályokat következőkben foglalta egybe:

1. Az állandó méhészeti termények árucarnokának egyetlen célja, hogy a méhészeti termények, ugymint: méz, (lépes, pergetett és csurgatott) viasz, ezet, bor és méz-pálinka s más, mézzel édesített italok nagyban elárúsítását közvetítse és megkönnyebbitse. E célból 1889 augusztus 1-től fogva árucarnokot rendez be, mely a nagy közönség előtt állandólag nyitva lesz; még pedig: aug. 1-től szept. 1-ig minden hétfőn és csütörtökön d. e. 9-től 12-ig; szept. 1-től fogva minden nap d. e. 9-től 12-ig.

2. Az árucarnokban helyet foglalhatnak, az 1. §-ban megjelölt tárgyakon kívül, minden névvel nevezhető méhészeti eszközök, sejtközfalak sat.

3. Csak az erdélyrészi méhészegylet tagjainak van joga az árucarnokban, díjmentesen kiállítani méhészeti terményeit és eszközeit; még pedig: méhészeti terményekből, (u. m. méz, viasz, bor, sör és mézszeszes italok) $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ vagy 1 kilós edényekben, (viaszat ugyanilyen súlyú darabokban) gondosan csomagolva és a termelő saját pecsétjével, lakhely pontos megjelölésével ellátva és ugy kicsinyben, mint nagyban eladás esetére, kilónkénti (literenkénti) árak megjelölésével, valamint megjelölve azt is, hogy mennyi áll rendelkezés alatt és melyik az utolsó vasuti, vagy posta állomás?

4. Az árucarnokba beküldendő méhészeti termények csak mintaként tekintetnek; azokból, mézből 10 kiló, folyadékemüekből pedig 10 liternél több, el nem fogadtatik. A méhészeti eszközök azonban, bármily mennyiségben, (kivéve a kaptárokat, melyekből csak egyes példányok fogadtatnak el) beküldhetők.

5. Minden beküldendő méhészeti terményen annak

tartalma és ára, az edényre ragasztott föliraton megjelölendő.

6. A mintaként beküldendő méhészeti termények, valamint minden névvel nevezhető eszköz ára, eladás esetén, 8% levonásával megküldetik a kiállítónak. A 8% a méhészegylet javára esik. Nagyban eladás esetén azonban az egylet, az eladási árnak csak 4%-hoz tart igényt.

7. A méhészeti terményekből beküldendő mintákból egy darab, melynek legalább $\frac{1}{4}$ kiló súlylyal kell birnia, az egylet által vizsgálatra használtatik föl, miért a termelő semmi megtérítést sem igényelhet. A mennyiben a vizsgálat alapján a termelvény valódisága iránt alapos kétség merülne fel: az egylet az árucarnokba való felvételét megtagadja, s azzal a termelőt, a beküldött minták visszaküldésével értesíti. —

8. Az árucarnok felügyelője közvetít mindennemű levelezést, válaszol, tudakozódásokra minden díj nélkül csupán az kívántatik, hogy a tudakozódó egyleti tag, megkereséséhez egy db. 5 kros bélyeget, vagy levelezőlapot mellékeljen.

9. A termelő köteles a kiállítandó tárgyakat bérmentve küldeni; el nem adhatás esetén, a termelő kívánóságára, a megmaradt mennyiség vissza fog küldetni, a termelő költségére.

10. Az egylet árucarnoka Kolozsvárt, a főtér 31-ik sz. háznál rendeztetik be s annak igazgatóságával Csiki J. János m.-egyleti tag bizatik meg; tehát mindennemű küldemény hozzá czimzendő.

11. Elszámolás rendszerint 3 hónaponként történik; a mennyiben azonban a termelő kívánja, a bevett összegek azonnal is megküldetnek.

Az erdélyrészi m.-egylet választmányának 1889 július 22-én tartott üléséből.

Szentgyörgyi Lajos,
főtítkár.

Bodor László,
alelnök.

A kiállítás előtt.

Ösmeretes tény, hogy a kiállítások úgy szellemileg, valamint anyagilag, de nemkülönben erkölcsileg is jótékony hatással vannak a közgazdaság, az ipar és kereskedelem felvirágzására, előhaladására. Bátran lehet a kiállítást a „tudás fája“-hoz hasonlítani, mivel annak gyümölcseit — a kiállított tárgyakat — szemlélni — élvezni — messze vidékekről oda zarándokolók legnagyobb része: mintegy átalakulva, átszemléltetve hagyja el a haza, az ország eme kincseit feltüntető panorámáját.

Az ilyen nyilvános tárlat valóban is hű tükre mezőgazdaságunk és iparunk mikénti állásának. Itt tűnik ki: mennyire haladtunk és mire vagyunk képesek; itt értékesíti, itt ösmerteti meg legelőbb a feltaláló új gyármányának kitűnő tulajdonait s ugyancsak itt jutalmazták, tüntetik ki nyilvánosan a kitüntetésre érdemeseket: elősmérésül a múltért s buzdításul a jövőre.

Hogy nem minden egyes kiállító részesül jutalomban, az nagyon természetes, mivel első sorban hiányzik az az óriási alap, melyből ily roppant kiadást fedezni lehetne; azután meg sok olyan „kiállítási tárgy“ is van, ami díjat épen nem érdemel. Fentebb említém már, hogy a kiállítást egy dusan termő fához hasonlíthatjuk s mint ilyen, mutat is mindig fel néhány élvezhetetlen, satnya gyümölcsöt.

Annak megítélésére, melyik a jó és melyik a nem jó, a közbizalom által érdemesített pályabírák — jury — a hivatottak s azoknak ítélete ellen fellebbezésnek helye nincsen. Fényes, de egyuttal szertelen kényes állás az a pályabírási; mert nem ritkán, sőt nem is mindig ártatlanul: a részrehajlás vádjával sujtatik több kiállító, de díjat nem arató elégtelenen egyén által. . . . Ez azon pont, mely a tollat ez uttal kezembe adta, mert bizony, a mi kiállításainkon is nem egyszer volt kínos jelenetnek előidézője a jury eljárása és ezért, nagyon is időszerűnek vélem az eszmét már most, jóval a leendő kiállítás előtt megpendíteni, hogy a tárgyhoz minél többen hozzá szólva: a gordiusi csomót oly formán lehessen megoldani, hogy mig egyrészt az egyes kiállítók tárgyai méltányos figyelembe részesülhetnek, addig a pályabírák eljárásához a gyanusításnak még árnyéka se férhessen.

Igaz, hogy erre vonatkozólag tétetett már több indítvány, de érett megfontolás után én legalább úgy láttam, hogy azokat követve: még messzebb távoznának a czéltől; pedig bizon most is igen távol vagyunk a határkötől!

A magyar országos méhészeti egyesület folyó évi január 17-én tartott rendkívüli közgyűlése elé Gergelyi Kálmán ur terjesztett egy idevágó indítványt, mely abban kulminál: hogy a kiállított tárgy tulajdonosának neve, a bírálattal befejeztéig a jury előtt titok maradjon. Nem bíráltam itt Gergelyi ur indítványát; de megemlítem az evvel lényegében majdnem ugyanazonos, azonban méltán határtalan elégtelenséget provokáló esetet, mely a német-osztrák

méhészek 1884. évi Königsbergben megtartott XXIX-ik vándorgyűlésével kapcsolatos kiállításán játszódott.

Königsbergben ugyanis a jury, a kiállítók kizárásával, a megnyitás előtti napon, tehát egész titokban ejtette meg a bírálattal Lett erre felháborodás! Erősen vitatták akkor s még erősebben elítélték a jury eljárását; nem csupán azért, mert a kiállítás megnyitása előtt működött, hanem azért is, mert az érdekelt kiállítók a bírálattal alkalmával jelen nem lehetvén: ellett tőlük vonva az a jog, hogy tárgyaikról a kellő magyarázatot ők magok megadhatták volna a pályabíráknak.

Mennyiben volt jogos, vagy épen jogtalan az ottani pályabírák eljárása, annak megítélésébe bocsátkozni szintén nem szándékszem; azt azonban igenis merem állítani, hogy az egyes kiállítók részéről felmerült panaszoknak tényleg meg is volt az alapja. Hiszen a jury emberekből áll, már pedig tévedni emberi; sőt sok oly, bár csekélynek látszó, azonban nagy horderővel bíró módosítás egészen is elkerüli figyelmét, mely különben teljes joggal vindikálhatná magának az elősmérés pálmakoszoruját. Így, vesztett először a kiállító, mert fáradsága nem eredményezte a máskülönben igen is kiérdemelt jutalmat és veszté másodszor a méhészközönség nagy zöme, mivel a hasznot hajtó találmány nem lett közrebocsátva, nem lett kiemelve; már pedig ott lehet a sok drága gyöngy a tenger mélyébe, az arany a szikla gyomrába: ha ázt felszínre nem hozzák, vagy pedig emezt ki nem bányászhatják!

Hogy pedig hasonló kalamitások igen gyakran fordulnak elő nálunk is, észlelhettük a Délmagyarországi méhészet-egyletnek 1886-ban Verseczen tartott XIV-ik kiállításos közgyűlésén, hol szintén egy bezárt, tehát meg nem vizsgálható kaptár lett díjazva. Minő alapon . . . ?! No de ne bolygassuk a multat, hanem engedjék meg csekélységemnek, hogy egy épen ide vágó álmomat előadjam úgy, miként az lelki szemeim előtt lejátszódott s melyet mint indítványt vagyok bátor elfogadás végett ajánlani.

Álmodtam tehát! . . . Láttam egy elragadóan gazdag méhészeti kiállítást, hol az álványok szinte leroskadtak a csinosan és nagy mennyiségben kiállított méz, viasz s e kettőből készített különféle étel és italok sulya alatt. Gyönyörűség volt szemlélni a felhalmozott kincseket, melyek ugyancsak csiklandólag hatottak a szemlélő közönség inyére.

Egyszerre azonban még élénkebb mozgás támad a kiállítási csarnokban, melyet a pályabírák megjelenése idézett elő. . . . Szinte látni lehetett, mily izgatottan ülnek vagy állanak a kiállítók tárgyaik mellett s mily nyugtalanul várja mindenik azt az ünnepélyes pillanatot, midőn eszmeszüleményét a bírák kezébe adhatja.

A kíváncsiságtól ösztönözve, oda huzódtam a bírák mellé, kik épen a nagyszámu, kiállított méhlokok — kaptárok — tömkelegében bolyongtak. Mézhési ur — kinél az első látogatás volt — agg kora daczára is, evet könnyedséggel emelkedett fel helyéből s páratlan bőbeszédrel magyarázta az ő új találmányu kaptárának kitű-

nő és többnemű jó tulajdonságát. Hát a bírák mit csináltak? Hát a bírák meghallgatták az új találmányra tukmált előnyöket, megmérték, megnézték a kaptárt kívül és belül, jegyzékbe vették a jegyzékbe valókat és mentek tovább.

Lépesi úr volt a másik célpont. Ő is elő adta a mondókáját; levén neki egy általánosan elterjedt s jónak bizonyult kaptár kiállítása. A bírák ezeket is megvizsgálták alaposan, azután jegyezték valamit, mint előbb és tovább mentek!

A csarnok másik felében volt a méz, viasz és készítmények kiállítása, melyeket szintén erősen bíráltak. Odaérkeztemkor éppen Édes úr gyűjteményét kóstolgatták; kérdezték, mennyit termel ebből, vagy a más fajta, illetve elnevezésű mézből, mennyit jövedelmez méhtelepe, hol árusítja el és mil áron a mézet, mennyi készlete van eladó? A nyert adatokat jegyezve: a szomszéd Királyné kiállítását vették bírálat alá; itt is kikérdezték mindent, sulyt fektetve arra, mennyi mézből nyer Királyné egy liter mézszeszt, mézbort vagy mézeczetet, mily mennyiségben készíti, illetve árusítja azokat s a nyert adatok bejegyzése után tovább folytassák az izlelést és adatgyűjtést.

Herési úr pár kiló mülépet állított ki. Tőle is akadt kérdezni való elég. Megkérdezték mennyit gyárt, mennyit ad és mennyit használ el évenként, mi az ára? stb. Herési úr elmondta a magáét, miközben egy agyafurt „jury tag” — tekintettel a meglepő olcsó árra — hajlandónak nyilatkozott 25 kilót átvenni. Herési válaszát nem hallottam, de láttam, hogy a bírák ismételten jegyezték és mentek a következő mülép kiállítóhoz, ha jól emlékszem, Rajkaihoz. Ennek az urnak is megnézték készítményét, jegyzékbe vették bevallását és a bírálat befejeződött.

Kísértem még a mézpergető, viasz olvasztó és sajtoló, mülép-henger és préselő készülékek bírálatát.

Dolgozó úr például egy még eddig sehol nem látott pergetőt forgatott, szörnyű dicshimnus kíséretében. A bizottság keretes mézet vett elő s az új masinába rakta, hogy a munkát láthassa. Láttam, hogy nem tiszta méz, hanem összetört mézes lépdarabok hullottak az alatt álló edénybe. Láttam, hogy a bírák jegyezték, aztán más pergetőt próbáltak és ismét jegyeket rajzolva a jegyzőkönyvbe, míg utóljára az összes tárgyak keresztülmentek a bírálaton.

Különös, hogy az ember még álmában is rabja a kíváncsiságnak!! Kíváncsiságból kísértem előbb a pályabírákat munkájuk folytatásakor s most ugyancsak kíváncsiságból követtem őket észrevétlenül egy, a középben hosszú asztallal s székekkel butorozott terembe s fültanuja voltam azon kis mulattató vitának, mit a bíró urak folytattak; leírom ezt is: —

Nem csak mulattató volt az, hanem amellet még igen is tanulságos. A pályabírák minden, de minden egyes tárgyat alaposan megmérlegeltek, még pedig a künn jegyzett adatok alapján. Nem tagadták a méltatást ott, hol az helyén volt, de viszont a mutatkozó hibákat sem palástolták,

aminek természetese úgy a kiállító, mint a nagyközönség csakis örülhetett, mivel csakis a jó, a czélszerű kapott ajánló levelet.

Eljárásukról különben itt állhat egy töredék, hadd lássa az olvasó, miként bírálták a már előbb megnevezett kiállítók terményeit és tárgyait.

A sorrend szerint ez uttal is Mézhesi új találmánya — egy különös keretmérettel bíró kaptár — került először szónyegre. Az e felett folyó rövid vita befejeztével szótöbbséggel kimondva lett, hogy: „tekintve a kiállított méhflak az eddigiektől eltérő beosztását, eltérő keretméretét, valamint azt, hogy ilyen kaptár ez ideig még sehol be nem mutatott, tehát a szó teljes értelmében új jelenség s mint ilyen, egy A, B és C urakból álló szakbizottságnak adatik át, kik azt benépesítve gyakorlatilag kipróbálni s az elért, illetve észlelt eredményt egy év után egy közelebbi tárlaton a közönségnek tudomására adni fogják, amikor aztán kedvező ítélet esetén a kaptár a megérdemelt kiüntetésben fog részesítettetni.” —

A Lépesi ösmeretes tárgyról az ítélet következő volt: „Kiállító, mivel egy már általánosan ösmert — nem új — kaptárt állított ki, directe ezért nem várhat, — de azon körülmény, hogy az illető a kaptárokat maga készíti és pedig kifogástalan pontossággal, ezért „a szorgalom méltánylásául” elismerést érdemel.”

Édes úr, kinek, mint tudjuk, több névre — rózsa, rezeda, szarkaláb, szegfü stb — keresztelt mézkiállítása volt, szintén elesett a díjtól, mert ilyen kétséges s emellett csak a tárlaton látható mennyiség és minőségű áru az okszerű méhészetre mi jó hatással sincsen, viszont azonban ezüst érdemet nyert Édes úr szomszédja, — nevét elfeledtem — ki egy nagyobb üveget vallott magáénak, melyen csak ez egyszerű felirat volt olvasható: „Idei méz, N. N. terménye, van belőle eladó 10 m. mázsa stb.

Királyné mézből készült italai is lettek részben díjazva. Első sorban az eczetért s a befőzött gyümölcsökért, míg a bor és pezsgő, valamint a mézszesz díjazása a további kísérletek ismételten elért eredményeig függőben, mint Mézhesinél.

Herési díjat nem nyert, még pedig azért, hogy bár a kiállított áru és annak ára a díjra tényleg jogot formálhatna, — azon körülmény, hogy több, az itt feltüntetett árban Herésinél nem kapható, a díjat érdemlő fényt elhomályosítja.

Ez alkalommal önkéntelenül eszembe jutott — még álmomban is — egy fehértemplomi, amerikai hengerrel dolgozó mülépgyáros, névszerint Névtelen, ki ugyancsak nagy reclamat csapott az ő tiszta viaszból készült sejtközfalával. Hozattam is tőle ide Kolozsvárra fél kilót mintául, s midőn azt nagysokára megkaptam, — úgy két hét múlva — egyben a gyáros úr azt is értésemre adta, hogy

több már nála nem kapható! Erre a megjegyzésem semmi, épen semmi, csak azt teszem még hozzá: miszerint a kapott műlöp a netovábbjág csunya volt.

Rajkai szintén műlépeket állított volt ki s első díjat kapott szép és versenyképes gyártmányáért.

Dolgozó, kinek új találmányu pergetője a lépeket összeroncsolta, figyelmeztetendő az előfordulható kalamitást okozó hiányokra és találmányának javítására lett utasítva; még több jó és olcsó hasonló gép nyert kisebb és nagyobb kitüntetést, míg én, a kiállítás ünnepeles bezáratását jelző harang szavára felébredtem!

Fleébredtem és sokszor, nagyon sokszor tünődöm azon, ha valjon nem lenne-e jó ez itt leirt álom olyas valami kaptafának, melyre a jury eljárását szabályozó paragrafusokat reá huzni lehetne? . . .

Erdélyhon lelkes méhészei! Önökhöz intéztem a kérdést s Önöktől várom a feleletet. Számtalanszor mutatták meg már önök azt, hogy a szép és nemesért nemcsak lelkesülni, de küzdeni is tudnak. Ime egy olyan tényező vár itt megoldásra, melynek később sokan, nagyon sokan fogják jótékony hatását érezni, élvezni. —

Károlyi Gyula.

Augusztusi kalauz

E hónapban, mivel a mézlegető — ritka kivétellel — fogyatékán van, a méhek a lépépitést beszüntetik s hozzá látnak a herék pusztításához.

Ez alkalommal a méhész is ébren legyen; segítsen méheinek a heréket pusztítani, szükítse a röplyukat, mert most kezdődik meg a rablás ismét, tehát vegye szem elé a már oly sokat hangoztatott óvintézkedéseket.

Távolítsa el telepéről a gyenge, az anyátlan törzseket, mézet el ne csepegtessen, üres lépeket a méhesbe ne tartson, mert ezek a rabló méhek s darázsoknak csalétekül szolgálnak.

A mézpergetést be kell szüntetni, a gyenge törzseket egyenesíteni, esetleg mézbeadás és fiasítás által telelő képessé tenni.

E hóban kezdi meg garázdálkodását az éjji faras pille, mely ha a kaptárba betörhet, 4--5 deka mézet oroz el egyszerre.

Kell tehát a röplyukat annyira szükíteni, hogy ezen kellemetlen látogató be ne férközhessen.

K i Gy . . . a.

Vegyes közlemények.

Egyletünk t tagjait, kik esedékes tagsági díjakat még nem fizették meg: felkérjük, hogy kötelezettségüknek mielőbb sziveskedjenek eleget tenni. A tagsági díjak Gebhardt Döme egyleti pénztárnokhoz küldendők (Kolozsvárt „Hója“ szőlő.)

— **Kisorsolás.** Egyletünk ez évi kisorsolását augusztusban megtartja. Ezuttal ismételten figyelmeztetjük tagjainkat, hogy a kisorsolásban csak azok vehetnek részt, kik tagsági díjjal nincsenek hátralékban.

— **Felhívás.** Folyó évi szeptember hó 21, 22, 23, 24 és 25-én egyletünk Szombathelyen, Vas megyében, méhészeti kiállítást rendez. Eddig rendezett kiállításaink mindig a legjobban sikerültek. E siker előmozdítását kizárólag igen tisztelt egyleti tagjainknak köszönhetjük, kik mindenkor szives készséggel támogattak bennünket, közjót czélzó törekvésünkben. Most is teljes tisztelettel fordulunk Önökhöz igen tisztelt méhésztársak s kérjük Önöket, sziveskedjenek e kiállításra minél számosabb tárgyat beküldeni. Elfogadunk élőmehéket, kaptárokat, méhészeti segédeszközöket, méhészeti terményeket, u. m: mézet, viaszt, mézből készített italokat és a méhészet terjesztésére szolgáló eszközöket. A tárgyak bejelentésének határideje augusztus hó 1-e, a beküldési határidő pedig szeptember 18-a. A kiállító kintüntetésére arany, ezüst és bronzérmek, továbbá elismerő oklevelek állanak rendelkezésünkre. Bejelentési ivateket minden jelentkezőnek, készséggel küld a Magyar Mész és az Ung. Biene szerkesztősége. Méhésztársak! A legszebb alkalom kínálkozik arra, hogy bemutassuk a szomszéd Ausztriának kitünő minőségű mézünket s ott állandó vevőket nyerjünk s a termények vásárlásánál, különösen az utóbbi időben felénk irányult bizalmat megszilárdítsuk. Vegyünk tehát minél számosabban részt ezen kiállításon is, a közjó és saját magunk érdekében. Buziáson, 1889. július hó 6-án. Az elnökség nevében: Grand Miklós.

— **A kolozsvári méhesek vizsgálatát** megkezdte választmányunk. Julius 2-án megvizsgálta Bodor László egyli. alelnök házsongárdi méhtelepét, mely a Boér Sándortól beszerzett kitünő 9-es álló kaptárokkal van berendezve. E hét folyamán vizsgálatot tart Csiki J. János és Gebhardt Döme tagtársak méhtelepein.

— **A szombathelyi kiállításon** nem vesz részt ugyan egyletünk, mint az előbb közölt választmányi határozatból is kintünik, azonban: miután eddig minden hasonló kiállításra képviselőt küldött: valószínűleg a szombathelyi kiállításra képviselőt küld, hogy az ott szerzendő méhészeti tapasztalatokról tüzetes ismertetést adhassunk olvasóinknak.

— **Tichi Gyula** méhésztársunk, kinek neve olvasóink előtt is ösmeretes, rövid ideig városunkban volt; megtekintette méhészeti telepünket, melyről elismeréssel szólt, ugyanekkor beiratkozott az egyleti tagok sorába is. Még két jeles méhészlátogatója volt telepünknek: Osváth Albert Szilágytő-Kereszturról és Osváth Lőrincz Szilágy-Panitról.

— **Abend András**, a VI. kerület méh. vándortanító utazási programja július hóra: július hó 15—16-án Déván, 17-én Veczelen, 18-án Zámban, 20-án Maros-Illyén, 22-én Körösbányán, 23-án Brádon, 26-án Piskin, 27-én Alvinczen és 28-án Gyulafehérvárt tartand elmélet és gyakorlati előadásokat.

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Lapfelügyelő bizottság: **Álbu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Nyomatott Gámán János örököseinél Kolozsvárt. Bel-Középutcza Minorita-épület.